

Turkse aquacultuur in de lift: kansen voor Nederland?

Peter G.M. van der Heijden
Frans Veenstra

Wageningen International
Wageningen IMARES

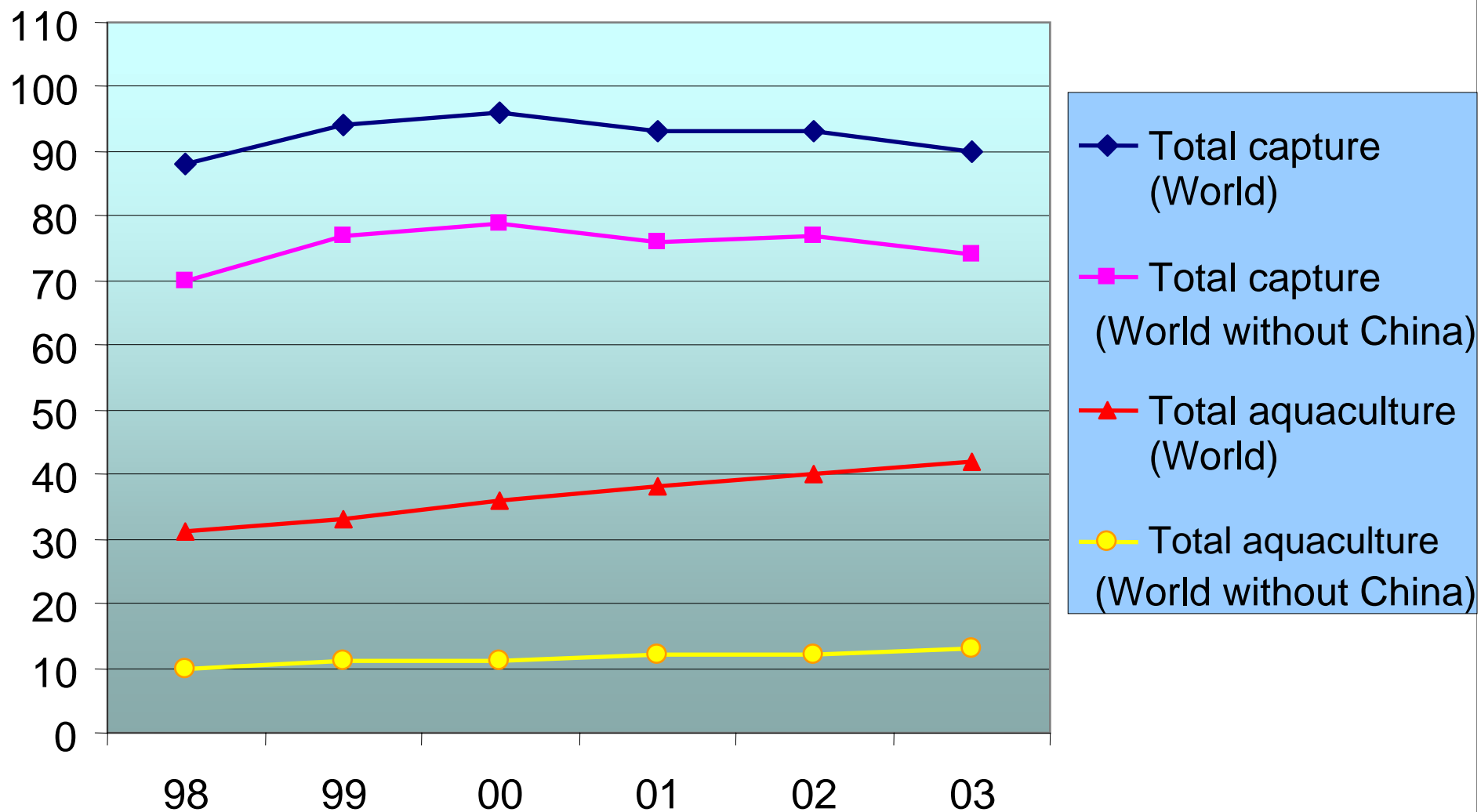
Mondiale situatie

- De opbrengsten van visvangst nemen niet toe, en op veel plaatsen zelfs af
- De vraag naar vis neemt wel toe door groeiende wereldbevolking, en in veel regio's ook door groeiende visconsumptie / hoofd van de bevolking.

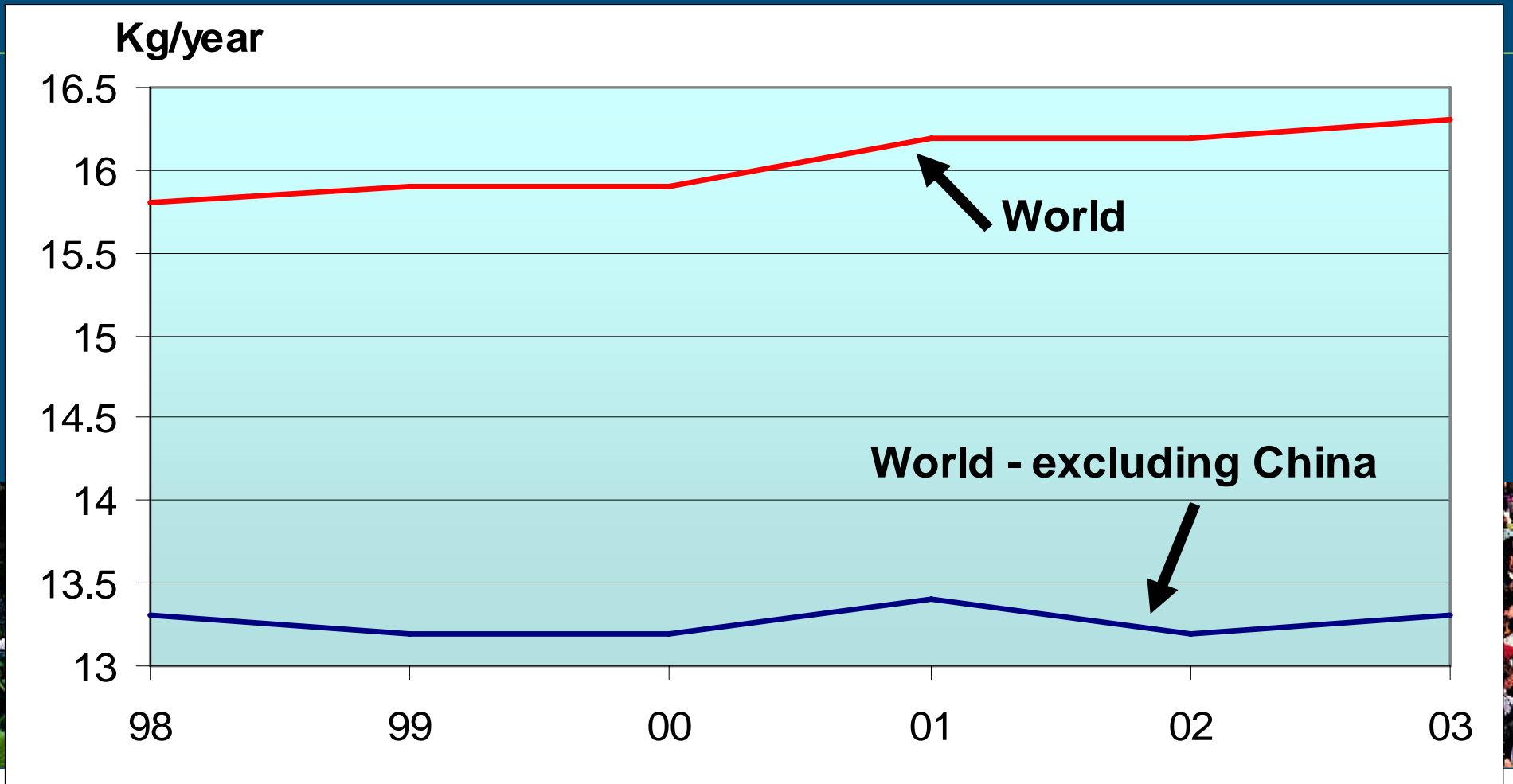
Mondiale visproductie 1998 – 2003

(bron: FAO Fisheries Department)

Million tonnes

Gemiddelde mondiale visvoorziening per persoon per jaar (bron: FAO Fisheries Department)

Turkse situatie

- Omringd door 4 zeeën
- 8333 km kustlijn
- 1,5 miljoen ha meren & reservoirs

WAGENINGENUR

For quality of life

Turkse visproductie

	<u>Marine vangst</u>	<u>Binnenwater</u>	<u>Aquaculture</u>	<u>Total</u>
2000	441 690	42 824	79 031	582 376
2001	484 410	43 323	67 244	594 977
2002	522 744	43 938	61 165	627 847
2003	463 074	44 698	79 943	587 715
2004	504 897	45 585	94 010	644 492
2005			> 90 000	
2006			> 100 000 (verwacht)	

Enkele karakteristieken Turkse vissector

- Belangrijkste vissoorten:
 - ansjovis (> 60% van marine vangst)
 - Harder, horsmakreel, heek, wijting
 - Schaal- en schelpdieren: ca 18 000 ton
- 77% van de gevangen zeevis komt uit de Zwarte Zee
- Vangstcapaciteit te groot: na 1997 geen vergunningen meer afgegeven voor nieuwe boten > 12 m
- Zoetwater: grootste deel van de productie bestaat uit kleine vis uit het Van meer
- Vis consumptie per capita: 9 kg/jaar

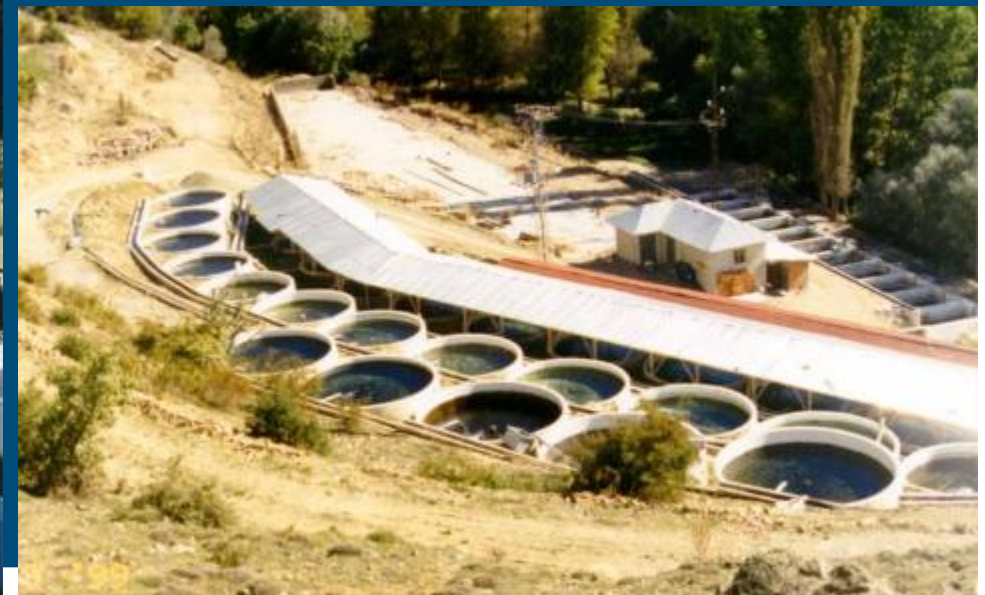
AQAUCULTUUR in Turkije

- Start in 1970 met kweek van regenboogforel
- Rond 1985 begonnen met zeebrasem en zeebaars

Productie (ton)

	<u>2000</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>
■ Regenboogforel	45 200	40 800	43 432
■ Zeebrasem	15 460	16 735	46 732
■ Zeebaars	17 877	20 982	
■ Schelpdieren			ca 1500

Forel (ca 1000 bedrijven)

Zeebrasem

Zeebaars

Aantal kwekerijen (vergunningen 2002)

■ Regenboogforel (zoet)	ca 1000 (2006)
■ Regenboogforel (zout)	14
■ Karper	133
■ Zeebaars	13
■ Zeebrasem	20
■ Zeebaars & zeebrasem	ca 300 (2006)
■ Mossel	4
■ Blauwvintonijn	2
■ Paling	1
■ Europese meerval	1

bestemming

- **Forel:** grotendeels voor Turkse markt, maar ook export van filet naar NL
- **Zeebaars en zeebrasem:** ca 50% geëxporteerd, vooral naar Italië, Griekenland, Spanje, Duitsland, Frankrijk,
 - Prijs zeebrasem: € 3,60 – 6,00 (afh van formaat)
 - Prijs zeebaars: € 4,00 – 6,00 (afh van formaat)
 - Prijs forel: € 2,40 – 2,70
- lokale markt voor vis groeit als gevolg van economische opbloei na 2000, vogelgriep en hoge vleesprijzen.
- Turkije importeert weinig vis, alleen zalm

Nog enkele relevante **feiten** (1)

- Ministry of Agriculture & Rural Affairs (MARA) houdt toezicht op vissector en geeft vergunningen af. Het heeft vestigingen in iedere provincie, men is bezig met stroomlijning en reorganisatie.
- Naast MARA nu nog 7 verschillende organisaties die vergunning voor kwekerij moeten afgeven (was 22)
- 2005: viskwekerijen dienen minimaal 25 ton (zoet) of 250 ton (zee) productiecapaciteit te hebben.
- Veel marine aquacultuur vindt plaats in toeristische gebieden. Ook bezwaar vanuit milieu-oogpunt. Kooien dienen nu enkele km uit de kust geplaatst te worden.

Nog enkele relevante **feiten** (2)

- Turkse consumenten prefereren hele vis
- Ook grootste deel van zeebrasem en zeebaars wordt heel geëxporteerd. Er is dus weinig ervaring met visverwerking, value adding, etc.
- Aan de universiteiten zijn 16 “fisheries” faculteiten en 5 afdelingen binnen landbouw faculteiten waar visserij en aquacultuur wordt onderwezen. Jaarlijks 300 á 500 afgestudeerden.
- Bedrijven > 50 ton productie dienen minstens één afgestudeerde in dienst te nemen.

Zaken doen in Turkije

- Overheid verwacht uitgebreide administratie, formulieren, etc.
- Laat contact met Turkse overheid en Turkse bedrijven indien mogelijk aan Turkse partner over
- In 't algemeen: kennis van engels kan beter
- T.o.v. buitenlanders zeer behulpzame bevolking
- Wisselende koers Turkse lire
- Overheid steunt investeringen in Turkse visverwerkingssector (o.a. door tijdelijke opheffing invoerbelasting op visverwerkende apparatuur)
- Oktober 2007: Eurasia Trade Fair, EAS meeting in Istanbul

Waar liggen o.i. de kansen (1)?

Voor bedrijven:

- Aankoop kleine kweekbedrijven zeebaars, zeebrasem (want die hebben wel vergunning maar vaak geen kapitaal om off-shore te gaan)
- Investeren in schelpdierensector: die sector is jong & klein, heeft ervaring & € nodig.
- Aankoop van Turkse vis voor afzet in NL of elders in EU
- Verwerking & value adding komt nu op gang: apparatuur en kennis nodig
- Arbeid, materiaal & grondstoffen mogelijk goedkoper dan in omliggende landen.

Waar liggen o.i. de kansen? (2)

Voor onderzoek, onderwijs:

- Geïntegreerd kustbeheer,
- Ondersteunend onderzoek voor beheer (milieu-effecten, draagkracht)
- Combinatie kooien & schelpdieren

Dank voor uw aandacht!

İlginiz için tessekür ederim!

